

ZES WINSTGEVENDE BEDRIJVEN IN ZONNE-ENERGIE

	fondscode	koers- sprong op 15 juni	K/W
JA Solar	JASO	9,4%	17,2
China Sunergy	CSUN	6,4%	12,8
First Solar	FSLR	9,1%	16,4
SunPower	SPWRA	5,3%	25,6
SunTech	STP	4,5%	17,3
Trina Solar	TSL	6,2%	8,3

Het lijkt onvermijdelijk dat oliemaatschappijen de komende jaren meer kosten zullen gaan maken om een herhaling van een ramp zoals die met Deepwater Horizon te vermijden. Risico's zullen nog verder moeten worden beperkt. Het is de vraag wat dit betekent voor de verschillende dienstverleners aan de olie-industrie die op de beurs van Amsterdam genoteerd staan.

INTERESSANTE ORDERS

Boskalis Westminster haalde alvast een interessante order binnen: het baggerbedrijf mag van de Amerikaanse staat Louisiana een grote hoeveelheid zand aanleveren voor een dam die de kust moet beschermen tegen de olievervuiling. Boskalis zet daarvoor een sleeplopperzuiger in die onder Amerikaanse vlag vaart, de Stuyvesant. Louisiana wil zo'n 75 kilometer aan zandbarrières aanleggen ten zuiden van New Orleans om de kwetsbare en moeilijk te reinigen moerassen te beschermen tegen de olievervuiling. Boskalis stelt ook zijn expertise beschikbaar aan de Amerikaanse autoriteiten bij het gebruik van de door Rijkswaterstaat geleverde veegarmen, waar-

mee Boskalis veel ervaring heeft.

Dockwise stuurt in opdracht van BP zelf de Mighty Servant 3 naar de Golf van Mexico. Het schip is in Texas uitgerust met materieel om olie en door olie verontreinigd puin af te scheppen, dat wordt verzameld op het dek van 180 bij 40 meter. De Mighty Servant is een van de grootste zwareladerschepen ter wereld.

Fugro is de belangrijkste speler in de wereldmarkt voor diepzeebodemonderzoek en werkt voor vrijwel alle belangrijke oliemaatschappijen, ook in de Golf van Mexico. Het aandeel heeft het sinds 20 april duidelijk minder gedaan dan de AEX. Op korte termijn staat het zoeken naar olie in de diepzee op een lager pitje, nu de Verenigde Staten een moratorium op diepzeeboringen hebben ingesteld. Fugro gelooft echter dat dit hooguit een tijdelijke terugval geeft.

Volgens topman Klaas Wester zal de wereldvraag naar olie toch bevredigd moeten worden. Het aandeel van olie dat onder de zeebodem vandaan komt, zal alleen maar toenemen en dat is goed voor Fugro, zo meent Wester. Hij noemt daarbij Brazilië als belangrijke groeiemarkt; voor de Braziliaanse kust zijn enkele enorme olievelden ontdekt waarin Petrobras de komende jaren flink zal investeren. Fugro verwacht dat haar omzet uit Brazilië over vijf jaar voor 20 procent uit Brazilië kan komen, tegen 10 tot 12 procent nu.

Petrobras wint nu al bijna een kwart van alle olie die wereldwijd onder de diepzee (meer dan driehonderd meter) vandaan wordt gehaald, maar wil de productie in 2020 verdubbeld zien naar 5,7 miljoen vaten per dag. Het Braziliaanse bedrijf is van

DE RAMP MET DE EXXON VALDEZ

De meest schadelijke ramp met ruwe olie op zee voor de ontploffing van Deepwater Horizon was die met de Exxon Valdez, een tanker van oliemaatschappij Exxon, die op 24 maart 1989 op het Sound's Bligh-rif liep voor de kust van Alaska. Hierbij kwam ruim 40 miljoen liter ruwe olie vrij, wat overeenkomt met 250.000 vaten.

Het was niet eens de hoeveelheid weglekkende olie die deze ramp zo groot maakte (in de top 10 van grootste olieverstoppingen ooit komt de Exxon Valdez niet eens voor), maar vooral de schade die de ramp toebracht aan de kwetsbare natuur in het gebied, waar zeeotters, zalm en allerlei vogels leefden. Door de afgelegen locatie duurde het lang voordat opruimwerkzaamheden op gang kwamen. Hierdoor kon de olie zich over 28.000 vierkante kilometer oceaanspreiden en tastte het zwarte goud maar liefst 2.100 kilometer kustlijn aan.

En als lessen uit het verleden iets kunnen betekenen voor beleggers: het aandeel Exxon reageerde in 1989 slechts met een lichte daling op de ramp, een koersbeweging die niets is vergeleken met de koersval die BP nu achter de rug heeft. De juridische strijd werd pas vorig jaar (twintig jaar na de ramp!) afgerond en mondde erin uit dat Exxon slechts een tiende betaalt van de naar schatting 5 miljard dollar schade. BP zal zeker een hogere prijs betalen.

plan tot 2014 een bedrag van maar liefst 220 miljard dollar te investeren, daarvan zal zeker een deel naar Fugro toekomen en ook SBM Offshore zal als bouwer van boorplatforms en andere drijvende constructies in de markt zijn voor orders.

STEVIG DOORPOMPEN

De meningen zijn verdeeld. Volgens de olie-sector blijft men gewoon stevig doorpompen in de diepzee. Maar als Barack Obama zijn zin krijgt wordt dat wel degelijk minder. Investerings om het aandeel van duurzame energie verder te vergroten worden, als het aan Obama ligt, flink geïntensiveerd. Beleggers kunnen in beide energiegeregelde sectoren nu interessante koopjes vinden: waarde aandelen in de afgeprijsde oude garde, groeiaandelen voor een redelijke prijs bij de nieuwkomers. ■